

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne.

Stane na leto: K. 10

1/2 leta 5
1/4 2.50

Posamične številke stanajo 8 vin.

Na naročila brez doposlato naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Gorški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petič-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželni proračun.

(Dalje.)

»Dohodki iz javnih naslovov.« (294.006 K). — Precejšnji povišek dohodkov za 30.380 K je povzročila skoraj izključno proračunjena postavka »Povračilo bolniških stroškov«, predplačanih na račun občin; le ta postavka je za 30.000 K višja kakor leta 1913. Enaka svota (280.000 K) je pa prevdarjena med potrebščinami; torej je ta proračunana postavka prav za prav le čisto navadni žiro. Od ostalih več prevdarjenih 380 K pripada 113 K poglavju II. »Prispevki za upravne stroške«, ki jih dojde deželni zalogu več in sicer vsled dejstva, da so se dohodki zalogov, ki jih upravlja dežela, zvišali in K 267 »Povračilo predplačil za obnovitev po trtni uši uničenih vinogradov«, od katerih zapade leta 1914 baš 267 K več nego leta 1913.

Prispevki iz državnih zalogov k troškom za agrarno statistiko in za objavo »Samouprave« in »Kmetovega prijatelja« so ostali nespremenjeni.

»Drugi dohodki.« (5900 K). — To poglavje, ki je ostalo nespremenjeno tudi za bodoče leto, vsebuje zneske, ki jih vrnejo občine za navodne troške izkupiček od prodaje tiskovin in deželnih časnikov, pokojninske utrške od uradniških plač in razne dohodke.

Določila glede podpor.

Glede izrednih podpor veljajo od leta 1912 naprej ta le določila:

a) deželne podpore za občne koristne zgradbe se sprejmejo v letne proračune kedar se zagotovi s tehničnega in finančnega stališča zgradba in vzdrževanje zgradb, ki dobe podpore iz javnih zalogov v smislu načrtov in stroškovnikov, potrjenih od strani pristojnih oblasti;

b) deželne podpore, ki so bile sprejete v proračune tako, kakor določeno pod točko a) in ki se niso nakazale tekom leta, ki so bile v njem proračunjene se prenesajo koncem leta kakor pasivni predpis v račun deželnega zaloga ter se morejo nakazati še tekom naslednjega leta;

c) kedar so podpore, navedene ad a) proračunjene v letnih obrokih, posamezni obroki, ki se niso še nakazali do konca dotičnega leta, preidejo kakor pasiven predpis v račun deželnega zaloga ter se lahko nakazujejo še tekom vsega leta, ki sledi letu, v katerem je bil proračunjen zadnji obrok podpore;

d) deželni odbor je pooblaščen, da nakaze in izplača iz deželnega zaloga tudi deželne podpore za občne koristne zgradbe, ki jih je dovolil deželni zbor, a niso bile še sprejete v proračunu deželnega zaloga, če je izvršitev dela, za katero je bila podpora dovoljena, vseskozi zagotovljena na način določen ad a) in če se ne bi moglo odložiti nakaza dotične deželne podpore do prvega sklicanja deželnega zastopa, ne da bi bile ogrožene občne javne koristi.

O takih izrednih nakazih se obvesti deželni zbor pri prvem zasedanju in nakazane podpore se sprejmejo v naslednji proračun deželnega zaloga;

e) izredne podpore, ki jih je dovolil deželni zbor, zastarane in dolžnost, ki si jo je vzel deželni zalog, ugasne v 5 letih, računaje od dneva, ko tega je bila od

strani deželnega zbora dotična podpora dovoljena, če ne bi se take podpore sprejele pred pretekem tu označene dobe, v kak letni proračun deželnega zaloga.

V zmislu tu navedenih določil je knjigovodski urad sprejel v ta proračun za leto 1914 vse one deželne podpore, ki jih je bil deželni zbor dovolil in glede katerih obstoje po mnenju deželnega tehničnega urada od dne 24. septembra 1913 predpogoji, ki jih navaja gori označeni sklep. (Dalje.)

Občinske volitve v Gorici.

Volitev I. razreda.

Včeraj so se vršile občinske volitve za prvi razred. Volitve je vodil namestništveni svetnik Rebek, naša zaupnika sta bila prof. Košnik in dr. Medvešček. Od 796 vpisanih volilcev se je vdeležilo volitev 552 volilcev, to je 69%. Udeležba je bila torej znatno manjša ko pri prejšnjih volitvah. Slovenski kandidati so dobili 150 glasov, to je 27%, laški kandidati pa največ 397.

Posamezni kandidati so dobili glasov:

dr. Breclj	144
Hrovatin Josip	149
dr. Pavletič	147
dr. Podgornik	149
nadsvetnik Rutar	149
Schwitz Alojzij	149
svetnik Šantel	149
Waltritsch Simon	148

Pomotoma je bila oddana ena slovenska glasovnica s kandidati III. razreda.

Laški kandidati so dobili glasov:

dr. Bader	395
dr. Di Blas	391
Favetti	394
prof. Kurschen	397
Louvier	385
Orzan	397
dr. Pinaučig	395
dr. Venier	350

Na 32 laških glasovnicah je bilo prečrtano ime Venier in ni bil mesto njega nihče drugi pripisan. Edinost v laških vrstah torej ni bila uzorna. Pristaši laške ljudske stranke se večinoma niso udeležili volitev. Od laških duhovnikov je volil le katehet Fogar. Enako so se tudi v našo škodo vzdržali volitev nekateri »naši« volilci. Volitev se je izvršila mirno in je bil skrutinij kmalu končan.

Po boju.

Z ognjem, s požrtvovalnostjo in velhencem smo šli v volilni boj, da preženemo z goriškega magistrata največje škodljivce mesta. Pa zaman je bil naš trud. Združeni nasprotniki so odbili naš napad in še naprej vlada na municipiju laška liberalna stranka.

Po končanem boju pa je naša dolžnost, da naredimo bilanco o ravno kar minulih volitvah, da ugotovimo svojo moč po prvem naskoku.

Ko smo šli v boj, smo imeli pred očmi napredek mesta in vse svoje sile smo hoteli posvetiti v blagor Gorice. Na razvalinah kamoraške Gorice naj bi se začelo novo delo, iz razvalin kamoraške Gorice naj bi nastalo novo, moderno mesto. Zato so bili v naših vrstah optimisti, ki so upali, da podprejo naš pravični boj stranke, ki so včasih glasno in ostro obsojale mestno

narobe - gospodarstvo. Pa upanje optimistov je bilo napačno, ker strankarska strast in mržnja do Slovencev je premagala vse ozire na korist mesta.

Šli smo v boj, da končamo krivičnosti na magistratu, da uveljavimo pošteno krščansko načelo, da gre vsakemu narodu ista pravica v občinskem zastopu. Na podlagi narodne pravičnosti smo bili pripravljani, da prejmejo tudi priseljeni Nemci svoje zastopstvo v mestnem svetu in mi bi jim gotovo dali več, ko pa potapljača se kamora. In vsled tega programa so zopet vstali ljudje in prerokovali, da dobimo zaveznike — pa zopet je obveljalo mnenje pesimistov — mržnja in strankarska strast premaga pri nasprotnih strankah tudi lastni interes. Vse stranke bi vživale plod našega dela, vsaka bi dobila svoje zastopstvo v mestnem svetu, ali Bog je udaril izvestne ljudi s slepoto, da so šli proti lastnim interesom v boj proti nam.

Napisali smo, da je naš program avstrijski in po nas je udaril Corriere, da smo srbofilni in veleizdajalci. Naših besed pa nismo pisali na potrpežljivi papir, temveč smo jih mislili resno. V interesu države se trudijo naši državniki ustvariti narodnostni sporazum na Češkem, v Galiciji. Če zahteva tam državni interes, da se narodi sporazume, potem zahteva v mejni Goriški državni interes to tem bolj. Ali pa ni bila glavna naša zahteva pravičen volilni red, ki bi mogel biti podlaga skorajšnjemu narodnostnemu miru? Ali nismo nastopili kot dobri zastopniki državne misli, državne enotnosti? In kako so rlačali našo dobro voljo? — Sam c. in kr. majer je čutil kot svojo dolžnost, da nastopi proti nam in uniči naš koristen trud!

Vse naše naklepe, vse naše lepe načrte so za enkrat uničili združeni nasprotniki, ker smo napisali na svoj prapor tudi besede: korist Slovenije. Ker mi od vekomaj do vekomaj teptani narod ne smemo imeti pravice, da se borimo za svoja prava, ker je branilo krščansko načelo in narodno načelo nasprotnikov, da bi dosegli to, kar zahtevajo oni za sebe.

Kljub temu, da je slonel naš program na najzdravejši podlagi, kljub temu, da je kazal ves naš nastop, da hočemo tudi ta program dejansko izvršiti — je nastopilo vse proti nam. In to je prvi plus naše bilance. Brezdvomno smo spoznali, da bijemo boj za sanacijo goriških azmer čisto sami, absolutno osamljeni. Na podlagi tega dejstva pa moramo tudi doočiti smeri našega prihodnjega boja.

Volilni boj pa ni pokazal samo, da smo osamljeni, temveč je pokazal tudi našo moč. Predvsem je pa opozorila okolica na svojo podporo in v najhujšem boju smo spoznali, kak silen zaveznik je nam po naravi dan od okolice. Zato je prva naloga naše politike, da dosežemo kar najozjo zvezo med mestnim prebivalstvom in med okolico. Tedaj bo rastla naša sila nevdržno in vedno bolj se bodo majali strohneli stebri laško-nemške večine.

Ni hujšega boja z dalekosežnejšimi posledicami, kakor je gospodarski boj dveh narodov. Vselej zahteva tak boj žrtve, včasih naravnost uriči en narod. Okrepiljeni z vedno svežim dotokom v okolici, moremo tvegati, moremo izvojevati tudi ta boj. Tudi to je veliki uspeh volilnega boja.

Dostikrat čujemo tožbe o našem malodušju, sedaj no boju, ko je dognana naša osamljenost čisto jasno, pa ni pri nas

nobenega malodušja, ker vsakdo iz naših vrst vidi določno zahteve naravnega prava, da spodrine močnejši slabšega, ker vsi vidimo, kako dosledno napreduje slovanstvo v avstrijskem Primorju. Proces čiščenja Primorja od Italijanov je pričel, po kaj bi bili malodušni, ko bijemo le zadnji boj z umirajočimi gospodarji Adrije.

Naša naloga pa je, da ohranimo isto požrtvovalnost še naprej, da delujemo s istim ognjem ko za časa volitev. Proces naše zmage ne sme nikdar zastati tudi le za hip v svojem zvršenju, temveč pospešiti ga moramo, ker čim preje zmaga naša sila, tem preje zavlada v Gorici in vsej deželi red in pravičnost. Pod temi gesli smo šli v boj, pod temi gesli smo vojevali prvo bitko in pod temi gesli tudi zmagamo.

Deželnozbornske volitve v Istri.

(Dopis iz Istre.)

Priprave za deželnozbornske volitve v Istri, ki se bodo vršile meseca junija, so v polnem teku. Volitve se bodo vršile na podlagi zakona iz l. 1908. Po tem zakonu volijo splošna kurija 8, kmetska 15, mestna 14, veleposestniška 5 poslancev, trgovska-obrtna zbornica pa 2 poslanca. Po kompromisu bi imelo pripasti Hrvatom in Slovincem vsega 19 mandatov, to je 4 iz splošne kurije, 12 iz kmetske in 3 iz mestne. V kmetski kuriji so Italijani sestavili svoj volilni okraj iz raznih vasi, raztresenih po vsej Istri, ki volijo skupaj 3 poslance. V teh vaseh pa bivajo po večini Hrvati in Slovenci, ki pa po dobrem delu niso še tako zavedni, da bi se moglo z veliko verjetnostjo računati, da bi volili kandidate našega političnega društva. Italijani štejo ta okraj za svoj. Pri zadnjih volitvah so se hrvatski in slovenski volilci, ki so pristaši našega političnega društva, vzdržali volitve z ozirom na sklenjeni kompromis. Tudi v splošni kuriji so takozvani italijanski volilni okraji narodnostno mešani, ker so istim prideljeni vsi kraji s hrvatskim in slovenskim prebivalstvom, v katerih to prebivalstvo vsaj l. 1908 ni bilo še tako zavedno, da bi glasovalo za kandidate našega političnega društva. Vsled sklenjenega kompromisa pri zadnjih volitvah naši volilci v teh okrajih tudi niso volili.

Kakor znano, pa se naši dobri italijanski sodeželani kompromisa takoj v pričetku niso držali. Naši so se kompromisa držali pri volitvah. Italijani pa so nam odjedli tretji mestni volilni okraj v Pulji in s tem en mandat, ki je bil po kompromisu nam določen. Tudi se vso šestletno dobo niso prav nič držali kompromisa.

V dobi šestih let pa se je tudi v Istri med našim narodom obrnilo, kar se tiče narodne zavednosti, mnogo na bolje. Nelojalno postopanje Italijanov in ta okolnost dajata političnemu društvu direktivo za bližajoče se volitve. Ako izznamemo tretji puljski mestni volilni okraj, ki pa je bil zadnji čas po smrti italijanskega poslanca Franka v hrvatskih rokah, so vsi ostali po kompromisu Hrvatom in Slovincem določeni okraji popolnoma sigurni, tako da je kako presenečenje sploh izključeno. Ker Italijani na kak pošten kompromis sploh ne mislijo, bode pri teh volitvah naša naloga, da napnemo vse sile, da vsi oni volilci, ki pripadajo hrvatski in slovenski narodnosti, pa so prideljeni takozvanim italijanskim volilnim okrajem, oddajo svoj glas kandidatom, ki jih bode predložilo naše politično društvo. Ako se bode storilo

prav vse, kar je v naši moči, je mogoče, da se razmerje v številu poslancev premakne v našo korist. Italijani se tega dobro zavedajo. Odtod tudi njihovo mrzlično gibanje in tudi italijanske lire, ki prihajajo v pomoč iz Italije.

Hrvatje in Slovenci v Istri se dobro zavedamo, da je pojm lojalnosti našim italijanskim sodeželanom docela tuj. Zaraditega bi zagrešili smrten greh sami nad seboj, ako bi pustili, da tisoči naših volilcev v takozvanih italijanskih volilnih okrajih ne bi oddali svojih glasov našim kandidatom.

Bližajoče se deželnozbornske volitve v Istri bodo torej velike važnosti za bodočnost našega naroda v Istri. Naši glasovi v takozvanih italijanskih volilnih okrajih bodo jasno pokazali, ali pritiče vodilna vloga v Istri nam ali peščici italijanske gospode po istrskih mestih in mestecih.

V dopisu je govora tudi o italijanskih lirah. Čujmo, kaj piše »Naša Sloga«:

»Za predstoječe volitve v istrski deželni zbor se pripravljajo Italijani z vsemi silami, da navalijo na naš narod. Naravno je, da uporabijo tudi to pot kakor doslej vsa nedopustna sredstva, največje nasilje in brutalnost, da nam ukradejo ono, kar je naše in božje. To pot naskočijo nas kakor še nikdar doslej in to iz razloga, ker so dobili direktno pomoč iz kraljevine Italije ne samo v denarju nego tudi s posredovanjem vlade kraljevine Italije pri avstrijski vladi. Mi ne vemo, ali je avstrijska vlada obečala italijanski pomoč v tem, ali ko se spomnimo vlade italijanskega ministra Crispia, se nam to zdi sunljivo. Vendar verujemo, da avstrijska vlada tega ne dopusti in tega ne stori. Kakor pa smo izvedeli iz zaupnega vira, so postavili Italijani iz kraljevine Italije na razpolaganje Italijanom Istre za predstoječe volitve pol milijona italijanskih lir. Ko so Italijani izgubili občino Pula, koji so za vsake volitve ukradli sto do dve sto tisoč kron, so se obrnili sedaj za te volitve na Italijane v kraljevini Italiji in od tam jim je postavljena gori navedena svota.

Da je to istina, dokazuje tudi deistvo, da je potom lista »Corriere della Sera« v Milanu nabranih do sedaj nad stotisoč lir; kje pa so še drugi listi, kje italijanska vlada, katera pod tuim krivim imenom daje največ lir v te liste.

»Naša Sloga« na to gorko apelira na volilce ter jih svari pred zapeljivimi Italijani... mi, v Gorici, ki smo bili v volilnem boju, pa vprašamo:

Ali so morda dobili tudi goriški Italijani kako podporo iz Italije?

Imeli so polno denarja za podkupovanje, braki so bili polni kron. Odkod ves ta denar? Sami ga nimajo. Torej mogoče, da so prišle preko Krmina iz »patrie« lire v pomoč Italijanstvu v ogroženi Gorici?!

Čudno postopanje politične oblasti.

Iz zapadnih Brd.

V vasi Golobrd, občina Kožbana, ob italijanski meji izvršuje krčmarsko obrt pošten občan Franc Lesica. Vas šteje komaj 16 hiš ter je tujak promet zelo majhen. Od te obrti je odvisen obstoj Lesice, ki mora vzdrževati ženo in dvoje malih otrok.

V Golobrdem živi tudi veleposestnik F. C., bogataš, ki premore blizu pol milijona. Čeravno bogat je naprosil tudi sam za krčmarsko koncesijo ter pozval za izvrševanje obrti tujce iz Italije.

Vkljub odločnemu enoglasnemu protestu od strani občinskega zastopa je c. kr. okrajno glavarstvo v Gradšču vseeno podelilo onemu C. koncesijo in potrdilo za izvrševanje obrti italijanske podanike. Kako naj bi se tolmačilo postopanje c. kr. politične oblasti?

Javno mnenje celih zapadnih Brd se nad tem zgraža. C. kr. okrajnemu glavarstvu je veljala več želja ene same osebe kot vsi stvarni protigovori občine in celega občinskega zastopa.

C. kr. državna oblast, ki bi morala ščititi poštene domače državljane pred grabežljivostjo tujca, potrjuje za izvrše-

vanje obrti italijanske podanike, čeravno je s tem živo zadet pošten domač obrtnik.

Ali ni to v nebo vpijoče? Ljudstvo v zapadnih Brdih je znano kot patrijotično; c. kr. politični oblasti pa ni mar, ta patrijotizem kruto žaliti. Kam pridemo na ta način?!

Poskušen samomor dunajskega profesorja v mestnem kopališču v Gorici.

Mestno kopališče v Gorici se nahaja v zadnji ulici ob levi strani mestnega vrta. Via Bagni = Kopališčna ulica se imenuje ta ulica, v kateri se nahaja imenitni mestni Stabilimento bagni. Nekaj, kar ni v ponos mestu, kakor mu ni nobena mestna naprava. Gorica potrebuje primerno veliko moderno urejeno kopališče, to, kar je, tam v Via Bagni, bi bilo škandalozno celo za mal slovenski trg, kaj šele za ponosno laško-nemško Gorico! Samo, kje pri nas, v slovenski upravi, je nemogoča taka naprava. V vsaki vasi bi napravili boljše kopališče....

Tje, v tiste luknje, se je hodil kopat neki star gospod, ki je nemško govoril. Starec se je nekam čudno obnašal. Notranja uzrujenost se je zrcalila na njegovem licu in v njegovem obnašanju. Kopat se je prišel zopet v nedeljo dopoldne proti 11. uri. Postrežnik v kopališču Ivan Cvetrežnik (Giovanni Zetresnig!) je pazil nanj in ker ga v nedeljo nenavadno dolgo ni bilo iz kabine, je bil v skrbeh, kaj je... kar nakrat zagleda izpod vrat kabine, v kateri se je nahajal oni gospod, curljati vodo pomešano s krvjo. Potrka enkrat, dvakrat, nič odgovora. Odpre. Stari mož je ležal v kopeli, voda je bila pomešana s krvjo. Cvetrežnik se približa starcu; ta pa grdo pogleda in ga sune v prsi, da je odletel od njega. Ob enem je zarjul nanj, naj ga pusti v miru umreti. Cvetrežnik pa mu ni hotel izpolniti te želje, marveč ker je močan in pogumen mož, je potegnul starca iz kopeli, upraviteljica gospa Pinavčičeva pa je telefonirala po zdravniško pomoč.

Ko mu je bila dana zdravniška pomoč, prihitel je dr. Silvio Morpurgo, so prenesli starca v bolnišnico. Samomorilec je imel prerezane žile na obeh rokah. V kabini so našli 5 britev in browning-revolver.

Nesrečni starec se imenuje Karol Šikora, je star 73 let in je vpokojen profesor z Dunaja.

Kakor čujemo, ga ozdravijo pri usmiljenih bratih tako, da bo živel še nekaj časa, dokler se mu ne posreči kak drug poskus samomora....

Vržen iz vlaka?

V soboto zvečer so našli med Koprivo in Mošo ob progi južne železnice na tleh ležečega in krvavečega nezavestnega človeka, ki je kazal starost okoli 35 let. Po obleki so presodili, da mora biti delavec. Oni, ki so ga našli so mu pomagali kolikor so mogli, prišel je na pomoč dr. S. Morpurgo iz Gorice, slednjič so dosegli, da ga je pripeljal ekspresni vlak v Gorico. To je bilo ob 3.10 zvečer. S postaje so telefonirali po nekega zdravnika, ali poklicani zdravnik je rekel, da to ni njegova reč, da naj pokličejo železniškega zdravnika dr. Pitamica. Prišel je dr. Pitamic ob 9. uri, nakar so prepeljali nesrečnika v bolnišnico.

Iz dokumentov, ki so jih našli pri njem, je razvidno, da se piše ponesrečenec Celeste Morandini, doma iz Reane, provincija Videmska, star 34 let, zidar, oženjen. Pri njem so našli tudi dve fotografiji njegovih otrok. Delavska knjižica je datirana z dnem 30. marca 1912.

V bolnišnici je bil prinešen Morandini ob 9. zvečer, ob 3. po noči je izdihnil, ne da bi se bil zavedel. Torej ni bilo mogoče izvedeti, kaj se je pravzaprav zgodilo: ali je Morandini sam skočil iz vlaka ali je bil vržen iz vlaka? Govori se namreč, da je bil prepír v vlaku med laškimi delavci, da so se pretepali in bi bili Morandini vrgli ven skozi okno vlaka. Našli pa so pri rajnkem Morandiniju tudi neka pisma, iz katerih se vidi, da je imel

svojo družino jako rad ali da ni bil srečen ter je bil že naveličan življenja. V misterij je še zavita ta dogodek. Če je bil vržen iz vlaka Morandini, to menda se že razkrije počasi, to vendar ne ostane prikrito, če je bilo v pretepu udeleženi več laških delavcev. — Verjetnejše pa je, da si je Morandini sam hotel vzeti življenje.

Politični pregled.

Albanija. — Kar so prorokovali poznavalci Albanije, kar so vedeli vsi trezni državniki, razven grofa Berchtolda, to se je zgodilo. V Albaniji vlada anarhija in beda, princ Wied pa gleda, roke navskriž, propad svoje države. Znanje pruskega gardnega častnika je pač tisočkrat premajhno, da bi mogel kdo s tem znanjem urediti tudi veliko manj zamotane razmere. V južni Albaniji nočejo vedeti Grki nič o albanski nadvladi. Sveti bataljoni korakajo, podpirani od svojih sobratov iz svobodne Grške nevdružno naprej in so osvojili že mesta Prestrani, Novo selo, Kodra in Borovo. Korica, glavno mesto južne Albanije, je oblegano od grških prostovoljnih čet in ne bo dolgo, ko se tudi nad tem mestom zablesti grška zastava. Albanska »vlada« le hotela mobilizirati Albance, da se je kmalu premislila, ker iz severne Albanije noče iti nihče proti Epirotom. Princ Wied je hotel v hipnem romantičnem navdušenju sam voditi svoje voje proti grškim ustašem, a se je še pravočasno premislil, ker voji niso njegovi, nač pa je njihov gospodar Wiedov podanik — Essad naša: Albansko orožništvo, poveljevano od holandskih častnikov je proti vsesplošni anarhiji brezmočno. Vlada »neodvisne in svobodne« Albanije heraci pri vseh velesilah za pomoč. Da je Avstrija in njena tiha nasprotnica Italija pripravljena pomagati — je naravno. Če bo pa smela ie drugo vprašanje. Velesile na eni strani bodo proti temu, princ Wied na drugi strani nič manj. Ker v istem hipu, ko vstojijo na albanska tla tuji vojniki, je vsa Albanija ujedinijena proti tujcem in nastane vihar, ki brez nardona odnese nienege sedanjšega vladarja — princa Wieda. Tak je položaj v Albaniji.

Darovi.

Ciril-Methodovi družbi daruje g. profesor Jaka Zupančič K 10. (Denar hrani uprava.)

Domače vesti.

Priljubljena izletna točka Goričanov mora biti narodna gostilna g. Komela na Ajševci. V nedeljo so priridili Goričani večji izlet na Ajševico, ki je vspel v splošno zadovoljnost.

Pot na Ajševico je prijetna — kdor pa noče peš, ima na razpolago Vipavski avtomobil, ki gre popoldne okoli 4 ure iz Gorice in se vrne od Štruklja pod Ajševico v Gorico ob 7¹/₂ zvečer.

Vsa čast stalnemu omizju pri »Jelenu«! — Ni je prilike, ki je ne bi izrabilo stalno omizje v točilnici »Jelena«, da ne bi nabiralo za C. M. D. Naj bo trešet, naj se sporeče kdo, vselej je C. M. D. tista, ki se kot zadnja najbolje smeji. Zato pa je tudi nabiranje tega stalnega omizja tako uspešno, da je po dobrih petih mesecih že zbralo za tretjo diplomu. Slovenci, posnemajte narodno požrtvovalnost tega omizja!

Umrl je v Gorici Peter conte de Roma v svoji vili v ulici Dante, star 81 let; v Gorici je živel 34 let. Njegovi trije sinovi živijo v Rumuniji. Imel je velika posestva. Truplo so prepeljali v Rumunijo.

Radi detomora. — Zadnja porotna razprava prvega letošnjega zasedanja se je vršila v soboto. Obtožena je bila detomora 18 letna Nežika Lebanova iz vasi Zadzaz-Žabče na Tolminskem. Razprava se je vršila pri zaprtih durih. Stavljeno je bilo porotnikom ie jedno vprašanje o krivdi obtoženke. Odgovorili so z 9 ne in 3 za. Na to je bila obtoženka oproščena.

Gorica - Aisovica. — Na kuponu vipavskega avtomobila za vožnjo Gorica-Ajševica je označba naše slovenske Ajševice »Aisovica«. To je tuja spakedranika. Zahtevamo, da izgine ter pride na njeno mesto pošteno slovensko ime »Ajševica«!

Telefonsko omrežje v Gorici sedaj rekonstruirajo in vsled tega ne more telefon tako točno delovati kakor navadno. Slav. občinstvo opozarjamo na to, da se ne bo kdo jezil radi netočnosti pri telefonu. Popravila končajo v par dneh.

Dirka kolesarjev okoli Krasa. — »Avstrijski Radsport - Ausschuss« priredi v nedeljo dne 14. junija tekmovalno dirko kolesarjev okoli Krasa. Pot gre iz Gorice čez Krmin, Medejo, Zagraj, Tržič, Prosek, Opčine, Sežano, Senožeče, Razdrto, Vipavo, Ajdovščino, Šempas v Gorico. Poti je 150 kn. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. Oglase sprejema od 7. aprila do 7. junija stotnik Feliks vitez pl. Förster-Streffleur, komandant kompanije kolesarjev lovškega bataljona št. 20 v Krminu.

Zmagalci v tekmi dobe 10 častnih daril v vrednosti: 120, 100, 80, 60, 50, 50, 40, 40, 30 in 20 kron.

Francoski aviatik Chevillard v nedeljo ni mogel vzletati na Velikih Ročah, ker se mu je motor pokvaril. Kdaj bo vzletal, se raznani pravočasno.

Požar v Bovcu. — Čujemo, da je bil v Bovcu velik požar pri trgovcu in posestniku g. A. Straussgiltu. Škoda je velika.

Radi poneverjenja je stal pred sodniki v Gorici Rudolf Trtnik, bivši blagajnik v mlinu Zoratti v Tržiču. Obdolžen je bil poneverbe 311 K. Obsojen je na dva meseca težke ječe s poostitvami.

Listnica uredništva: V A—o: Prihodnjič.

Domača politika.

Proti našim okolčanom. — V nedeljo so imeli magistratni mogotci neko sejo in da ohlade svojo jezo nad pokopanih laškim značajem Gorice, so sklenili, kakor se nam poroča, povišati pristojbine na trgu. Na ta način upajo, s kolom po glavi, dokazati okolčanom, da je njihova rešitev le v objemu s kamoro. Pa v tem oziru se zelo motijo gospodje z magistrata. Okolčan je že čutil preveč dokazov magistratne ljubezni, da bi na take grožnje nasedel. Stvar ima pa še drugo lice, Goriški Lahi bi sicer v resnici najraje v žlici vode potopili vse okoličanske kmete, kadar jim ravno ne nosijo denarja. Goriški Lahi so v svoji »pravicoljubnosti« gotovo čisto zavzeti za to, da se ugonobi okoličana. Drugo vprašanje pa je, če so tudi goriške laške gospodinje tega mnenja. Draginja v mestu je že itak neznosna, s povišanjem tržnih pristojbin gotovo ne pade. Gospodom na magistratu je sicer lahko vseeno, če postane draginja še malo večja, ker ti imajo dovolj pripomočkov, da vzdrže draginjo. V Gorici pa so tudi revni sloji in za kaj naj ti plačujejo don Onichotsko komunalno politiko naših mestnih očetov. Svaka sila do vremena! Tudi goriški Italijani spoznajo še dobrote laškega mestnega gospodarstva in še bridko bodo obžalovali, da niso vrgli kamore, ki tako vzorno skrbi za zvečanje draginje. Vsa čast takim mestnim očetom!

»Unione Economica Nazionale«. — V Trstu se je ustanovilo novo društvo pod tem naslovom. V nedeljo je bil občni zbor. Namen tega društva je ta: onemogočiti v Trstu ekzistenco slovenskemu delavcu, pregnati slovenskega trgovca, obrtnika, podjetnika, uradnika, in vsa ta mesta nadomestiti z Italijani. Želijo zlasti, da bi prišlo v Trst mnogo Italijanov iz Tridenta, mesto da gredo v Ameriko. Želijo tudi dotoka Furlanov, ki pa že tako hodijo v Trst (Lahi v Gorici jih pa tudi hočejo imeti!) — Nam se zdi, da ne bo nič s tem društvom. Sai so na to stran storili že vse, kar mogoče, pa niso nič dosegli; čez noč na ne morejo pregnati Slovencev iz Trsta. Nanovedani bojkot se ne more obnesti, sili na Slovence s podvojeno močjo na delo za prospah Slovenstva ob Adriji!

Narodna obramba.

Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda. — Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil g. Ivan Perdan, veletržec v Ljubljani, 1500 K od izkupička od družbinih vžigalic. To je tako znamenit prispevek, da mora vsak Slovenec vrednost uvaževati in po vsej moči delovati, da se uporabljajo vseposod med Slovenci te tako koristne užigalice.

Slava našim zvestim rojakom v Ameriki! — Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda št. 1 v New Yorku je poslala po svojem tajniku gosp. Janezu Terčeku lep prispevek 650 K. — Hvala marljivim podružnici, hvala darežljivim, zvestim rojakom v Ameriki.

Prosveta.

Občni zbor »Narodne prosvete«. — Ker je bil zadnji občni zbor nesklepčen, bo drugi občni zbor v sredo dne 8. aprila ob 8. uri zvečer pri Jelenu.

Slovensko gledališče v Gorici. — »Dramatični odsek« Sokola. Gostovanje članov slovenskega gledališča ljubljanskega pod vodstvom režiserja g. Milana Skrbinšek-a v »Trgovskem domu«. — V nedeljo, dne 12. aprila 1914. Otvoritvena predstava: **Konec sveta!** (Velika repatica!) Burka v treh dejanjih. Spisala Karl Laufš in Viljem Jacoby. Prevajala Fr. in M. G. — Režiser I. Povh. Osebe: Vladimir Kamenar, posestnik Zapotoka: A. Danilo. Zofija Cepeljeva, njegova sorodnica P. Juvanova. Božidar Cepelč, pis. uradnik, nj. mož M. Skrbinšek. Mičica, njuna hči M. Gjorgjevičeva. Trpotec, svet. k B. Peček. Branko Vojska. I. Šest. Ema Novakova, slikarica A. Winterova. Kužman, zasebnik Fr. Habič. Rožič, logar E. Grom. Nežika, gospodinja pri Kamenarju B. Bukšekova. Francelj, sluga pri Kamenarju I. Povh. Dejanje se godi na Zapotoku spočetka XX. stoletja. Blagajna se odpre ob 8. uri. **Začetek točno ob 8¹/₂ uri zvečer.**

Prihodnje predstave: **Ponedeljek**, dne 13. IV. burka »Tretjeskadron«, torek dne 14. IV. Nicodemijeva drama »Perianica«, sobota dne 18. IV. burka »Nevzdramljivi Izidor«, nedeljo dne 19. IV. »Deseti brat«, ponedeljek dne 20. IV. »Deklamacijski večer«, torek dne 21. IV. kot zadnja predstava na občno željo lani nad vse vspela komedija »Vrag« z vodjo g. Skrbinšek-om v naslovni vlogi.

Sinfonični koncert v Gorici. — V četrtek, dne 16. aprila 1914 se bo vršil v dvorani »Trgovskega doma« enkratni izvanredni sinfonični koncert, katerega priredi orkester češke filharmonije iz Prage, ki šteje 52 godcev-profesorjev pod vodstvom dr. W. Zemánek-a. Vspored: 1. Dvojak: Overtura »Pust« (Karneval); 2. Novák: Slovaška suita; a) V cerkvi; b) Med otroci; c) Zaljubljeni; d) Na plesišču; e) Po noči; 3. Smetana: Overtura opere »Prodana nevesta«; 4. Wagner: Prédigra in Izoldina ljubezenska smrt iz »Tristan in Izolda«; 5. Beethoven: Sinfonija št. 5, C-moll. Allegro con brio — Andante con moto — Allegro-Allegro.

Začetek ob 8.30 uri zvečer. Cene vstopnic: Fotelj I.—III. vrsta I 6, Fotelj IV.—VII. vrsta K 4, Fotelj VIII.—XIV. vrsta K 3. Sedeži na galeriji K 2.40. Stojišče v pritličju in na galeriji K 1.20. Predprodaja vstopnic je v knjigarni A. Gabršček, tekališče Josipa Verdi.

Orkester je na potu v Italijo, kjer priredi 9 koncertov. Ustavi se le slučajno v Gorici na meji pred Italijo. — Pričakovati je obilnega obiska.

Književnost.

»Veda«. — Vsebinska I. in 2. številke: 1. Članki in razprave. 1. Vladimir Knaffič: Naš nacionalizem. 2. Bogumil Vošnjak: Studije k problemu jugoslovanse narodne misli. (Srbi in Hrvati.) 3. F. K. Gerič: Jednotni jugoslovanski črkopis. 4. Karel Ozvald: Socialni položaj starišev pa otrokova inteligentnost. 5. Albin Ogris: Jules de Gaultier, francoski Nietzsche in filozof bovarizma. 6. F. V.: Slovensko srednje šolstvo. 7. Emil Brezigar: Razvoj konjunktive in depresije v Avstriji 1896—1911. (Dalje prih.) 8. Mirko M. Kosič: Sociologija narodnosti i nacije. — II. Gradivo. 9. F. X. Zimmermann: Nova pisma Matije Zhopa (Dalje prih.) 10. Dragotin Lončar: Iz literarne zapuščine dr. Janka Sernca (Dalje prih.) III. Pregledi in referati. Slovstvo, jezikoslovje, umetnost, kulturna zgodovina. Arnie Novák: Češka literatura v novem stoletju (Konec prih.) Zober: Iz našega slovstva po novem letu 1914. Milan Šević: Imbro Ignatijević Tkalac. Saša Šantel: O muziki barv. (Konec prih.) Fran Kos: Ruski profesor Baudouin de Courtenay in

Slovensci. Ivan Koštiál: Ob 70 letnici patra Škrabca. Biologija. Boris Zarnik: Iz novejšje biološke literature. Filozofija, psihologija, pedagogika. Karel Ozvald: V spomin Antona Aškerca. Proti cilju. Jodl + J. G. Fichte. Milan Šević, srbski pedagog. P. Flere: William James, Psychologie u. Erziehung. Pravo. Fran Goršič: Pravnica ubogim in vzajemnost z Ogrsko-Hrvatsko. Politična ekonomija. Albin Ogris: Iz novejšje ekonomske literature. Q.: Posestniki obdelane zemlje v Srbiji. V. K.: Hrvatski kompas. Politika. Q.: Nemški imperializem. Publicistika. V. K.: Odmévi. Errata.

Prihodnji broj izide 15. maja 1914.

»Veda« je dosegla naklado 1000.

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Žaga. (Požar.) — Dne 31. marca ob 10. uri dopoldne je pričelo goret v podstrešju Antona Pičulina na Žagi. Ogenj se je razširil na sosednje hiše in v teku ene ure vpepelil štirim posestnikom domove.

Po telefonu, ki je zvezan od c. kr. finančne straže k orožništvu na Srpenico in v Bovec, se je obvestilo o požaru ondotne požarne brambe. Kot najbližja na Srpenici je bila v teku pol ure na licu mesta, katera je z največjo požrtvovalnostjo in naporom delala, da se je omejil ogenj, in je s tem rešila domove nad 20 posestnikom.

Koj za njo pa je prihitela iz Bovca ondotna požarna bramba, katera je z nepričakovano brzino razvila svojo plodono akcijo na kraju nesreče.

Ko smo videli obe požarni brambi, c. kr. orožništvo s Srpenice, c. kr. finančno stražo z Žage in mnogo drugih vrlih ljudi iz sosednjih vasi, ki so z vso vnemo delali za omejitev, nam je zopet vzrastlo že vničeno upanje na preprečenje velikega požara, zlasti ko smo videli, kako plodono se njih delo.

Hvala Vam vsem, ki se niste hali tvegati življenje za svojega bližnjega, ker niste štedili svojih moči in niste zgubili poguma spričo tako nevarne situacije.

Bog Vam povrni! Vam kličjo hvalježni

Žagarji.

Iz goriške okolice.

Podružnica C. M. v Št. Petru uprizar v nedeljo po Veliki noči narodni igrokaz »Zaklad«. Več drugič.

Sokol in Ciril-Metodova podružnica v Podgori priredita na velikonočni nodeljek veliko veselico. Proizvajali bodo tudi prekrasno balado »Utopljenko«, lepo po tekstu in melodiji. Mogočno, pa tudi miho doné akordi te pesmi, katerim se sledeča vsebina jako lepo prilega: Dekletu gre ljubljenc v vojno. Ob Donavi se poslovita: On: »Ljubica Bog s teboj, Bodi Bog s teboj! Ko iz vojske pridem, Tebe ljubil bodem, Tebe snubil bodem.« Ona: »Fantič moj Bog s teboj Kadar konča se boj Bodeš ti ženin moj!« Minilo je sedem dolgih let težkega čakanja. Vrnili so se fantje, le on je ostal na bojišču. Umorila ga je sovražnikova roka ter tako uničila dve življenji. K Donavi tekla je, Donavi rekla je: »Si li tak globoka kot sem jaz visoka? Vate skočila bom, da se vtopila bom.« Obupano dekle si izvoli v tolažbo zelene valove.

Gotovo bo zanimala slavno občinstvo tudi druga točka »Nezakonska mati«, katero poje tenor-solo s spremljevanjem klavirja. Najprivlačnejša pa bo gotovo noviteta »Volkašin«, roparska pravljica s petjem in spremljevanjem klavirja, ki bo to pot prvič uprizorjena. —o.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Vrtoibi priredi na Velikonočni nodeljek popoldne veliko narodno igro »Dom en« v petih dejanjih. Po igri prosta zabava s plesom. Natančnejše poročilo prihodnjč.

Gospodarske vesti.

Regulacija rek in hudournikov. — Po obhodu je imela komisija v soboto v Trstu končno sejo, v kateri se je odobril zapisnik in preliminarij za daljna dela. Glede regulacije Lrganjšček a se je sklenilo, da se 1500 K dovoli iz splošnega zaloga; regulacija Birse in Kožbanjšček a se tudi vzame na račun splošnega

zaloga istotako regulacija gornjega dela Korna v Gorici.

Renče. — Zaključek strokovne nad. šole za zidarje se je vršil v nedeljo ob 10¹/₂, na 4 v šolski dvorani. Razen vajencev, domačih mojstrov in drugega občinstva so bili navzoči pri slavnosti gg.: nadzornik dr. Pavlin, ravnatelj V. Bežek, profesorji I. Košnik, Zupančič, več vadničnih učiteljev in učitelj iz Gorice in g. učitelji bližnjih vasi ter nekateri goriški trgovci. Zupan g. Iv. Stepančič je otvoril slavnost s pozdravnim govorom na kar je voditelj šole g. Vižintin Rudolf poročal o stanju šole. Šola je obiskovala do konca leta 49 učencev v 3 razredih. Kuratorij je dobil 2516 K vzdrževalnih prispevkov. Razstava je bila prav lepa. Zlasti je pohvalno omeniti, da kažejo izdelki praktično vajo. Dopadli so se nam ročni izdelki streh, strešnih in drugih odrov. Vsa razstava kaže, da šola stalno napreduje in da je ena naših najboljših nadaljevalnih šol. Učitelstvu te šole gg. Vižintinu, P. Nemecu in strokovnemu učitelju Ant. Ferlatu priznanje vseh, ki jim je mar napredek Slovencev! Slavnost je zaključil g. nadzornik dr. Pavlin z nagovorom na vajence in živio klicem našemu vladarju.

Trgovine v Gorici se bodo zapirale ob 7.30 in ne več ob 8. zvečer. To po spozrazumu med trgovci in pomočniki.

Tvrdba J. Medved v Gorici je postavila na čelo svoji krojačnici, ki izdeluje obleke po meri, izvežbanega prikrojača, ki je bil do sedaj uslužben v renomirani krojačnici na Dunaj (Graben).

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo Sokol v Kojškem priredi na lastnem zemljišču na Velikonočni ponedeljek 13. 4. 1914. veselico združeno z javno telovadbo: a) proste vaje članov, b) proste vaje članic, c) proste vaje naraščaja, d) telovadba na bradlji. Po telovadbi plesni venček. V slučaju slabega vremena se prenese veselico na 19. 4. 1914. Odbor.

Goriška Sokolska Župa. — Pozivljamo bratska društva, ki niso še vposlala

izpoljenih statističnih pol za zvezni statistični odsek, naj to nemudoma store. Na zdar! Predsedstvo.

Pozivljamo društva, ki niso še imenovala člana v zbor za telovadbo naraščaja in članico v zbor za vodstvo ženskih odsekov, naj ista nemudoma naznanijo po imenu in bivališču. Na zdar! Načelnik.

Razne vesti.

Tri milijone za otroško bolnišnico. — Dvorni krojač Karol Frank na Dunaju je podaril tri milijone za bolnišnico, v katero se bodo sprejemali otroci-rekonvalescenti Stala bo ta bolnišnica v okraju Lilienberg na Spodnjem Avstrijskem.

Velike tatvine v Trstu. — Tatovi delajo in kradejo na debelo. Okradli so Delavsko konsumno zadrugo v ulici sv. Frančiške Asiškega. Ukradenih je 15000 K. — Okradena je trgovina Weiss na Korzu; pobrali so tatovi 800 K, potem svilenih tkanin in druge robe v vrednosti 5000 K. — Dalje so ukradli tatovi še 9000 K. Policija pa ne da nobenih podatkov o tej tatvini.

Amerikanski lesni kralj — umrl. — V Kaliforniji, v mestu Pasadena je umrl ameriški milijarder lesni kralj Fride-rik Weyerhäuser. Rojen 1. 1834 na Nemškem v renških pokrajinah je prišel kot osemnajstletni fant v Ameriko in vstopil kot delavec v neko lesno žago. Pol leta pozneje je postal že oskrbnik v tej žagi in čez pol leta pa že lastnik žage. Kot lastnik žage je prišel hitro tudi do gotovega denarja in je začel nakupovati gozdove, ki so biti takrat izredno po cen, saj je veljal hektar pragozda komaj 10 kron. Kjer je kupil gozd, tam je začel sekati in nove blagajne so se polnile. Začel je kupovati večje gozdove, ki jih je prodal za velikanskim dobičkom. Gozd, za katerega je dal 60.000 kron, je prodal čez pet let za 2 in pol milijona kron. Drugi gozd je, ki je veljal njega 375.000 kron je sedaj vreden nad 5 milijonov. Čim bolj se je razvila njegova trgovina, tem več navidezno samostojnih družb je vstanovil. Tako je imel ob svojih

(Dalje na četrti strani.)

Prva češka spl. delniška družba za zavarovanje na živilje v Pragi, vrhovno zastopstvo v Trstu.

Edina, ki kolekuje police in pisma z narodnim kolekom po 1 K, oziroma po 26 vin. v prid »D. C. M.« Edina, ki sprejema zavarovanja za »D. C. M.«
Edina, ki nalaga vse od Slovencev prejete zavarovalnine zopet med Slovenci ter posluje kot domač slovenski zavod.



Kakor vlita je obleka
kupljena ali izgotovljena pri tvrdki

J. MEDVED - Gorica

Krojačnico vodi prikrojač prve vrste dosečaj na Dunaju (Graben).
Za vsako delo se jamči.

Celemu svetu je znano, da so čevlji mnihograške tovarne (zaloga pri tvrdki J. Medved) nedosegljivi v formi in kakovosti.

Cene 12'50, 16'50 in 20'50.

smrti 25 milijonov hektarjev gozda in vsako leto so nasekali v njegovih gozdovih za poldrugi milijon kubičnih čevljev lesa. Kakor vsi večkratni milijonarji, tako tudi Weyerhäuser ni rabil vedno le dopustnih sredstev. Na najnesramnejši način je osleparil državo in enkrat je zaslužil pri taki slepariji nabrat 500 milijonov kron. Weyerhäuser je bil eden najbogatejših ameriških bogatašev, da mnogi govore, da je bil bogatejši od Rockefellerja, da je bil potemtakem najbogatejši človek na svetu. Pri vsem tem ogromnem premoženju, pa je bil v svojem življenju skromen in nikdo ne bi slutil v njem najbogatejšega moža Zjedinenih držav. Bil je tudi zelo nezaupljiv in skrivnosten, da niso niti njegovi najboljši prijatelji znali za njegove načrte.

Agro-Merkur pred ljubljansko sodnijo.

V soboto je skončala v Ljubljani kazenska razprava, ki je vzbujala zanimanje po celi Sloveniji, razprava radi konkurza Agro-Merkurja.

Državno pravdnštvo je obtožilo odvetniškega kandidata dr. Gregorja Žerjavo, Ivana Rožmana, bivšega ravnatelja »Zveze slov. zadrug«, Otona Bayerja, vpok. ravnatelja »Kmetijske posojilnice«, Gabrijele Cohena, trgovca v Trstu in Josipa Lenarčiča, posestnika in tovarnarja na Vrhniki, da se imehovani, in sicer dr. Gregor Žerjav, Josip Lenarčič, Ivan Rožman in Oton Bayer kot člani načelstva, Gabriel Cohen pa kot upravnik podružnice Trst Agro-Merkurja, ki je dne 2. oktobra 1910 prišel v konkurz, ne morejo izkazati, da so omejitveno zadruško samo nesreče brez njene krivde v nezmožnost pripravile svojim upnikom popolnoma ugoditi. Imenovani potem, ko so dolgovi pravo premoženje že presegali, niso takoj pri sodnji konkurza napovedali, marveč delali nove dolgove ter dajali plačila. Gabriel Cohen je z namenom, onemogočiti iztirjanje tirjatev Agro-Merkurja, prodal svoje pekarije, ki jih je imel v Trstu, ter s tem povzročil škodo, presegajočo nad 100 K. Gabriel Cohen si je kot upravitelj tržaške podružnice Agro-Merkurja nekatere zaupane zneske prilastil. — Državno pravdnštvo predlaga, naj se kaznujejo: dr. Gregor Žerjav, Josip Lenarčič, Ivan Rožman in Oton Bayer po § 486. kaz. z.; Gabriel Cohen pa po §§ 184. in 35. kaz. zak.

Leta 1907. se je ustanovila v Ljubljani »Zveza slov. zadrug«, ki je imela tudi blagovni oddelek. Ker pa zveza ni mogla več naraščajočih blagovnih poslov izvrševati, ker bi pri tem trpeli drugi posli in ker vrhu tega ni po svojih pravih smela sprejemati članov fizičnih oseb, ustanovil se je oktobra 1908 Agro-Merkur, ki naj bi služil zadrugam »Zveze slovenskih zadrug« kot blagovna centrala, preskrboval svojim članom vse potrebščine, bodisi za gospodinjstvo, gospodarstvo ali za obrt, ter svojim članom vnovčeval pridelke in izdelke. Vsi nakupi in prodaje so se glasom § 2. štatutov imeli vršiti potom »Zveze slov. zadrug« v Ljubljani.

Med člani prvega načelstva Agro-Merkurja so bili: dr. Gregor Žerjav, Oton Bayer in Ivan Rožman, predsednik je bil Josip Lenarčič.

Agro-Merkurju je bil od strani Zveze dovoljen kredit do 50.000 K. Te meje se pa niso držali ter je vsled tega narasel dolg Agro-Merkurja napram Zvezi do oktobra 1909 približno na 120.000 K.

Dasi se je od strani Zveze odpovedal Agro-Merkurju nadaljni kredit, se je delovanje nadaljevalo.

Julija meseca 1909 se je ustanovila v Trstu podružnica Agro-Merkurja, katere upravitelj je postal Gabriel Cohen, čegar delokrog je bil popolnoma nedoločen. Tudi Cohen ni imel prave trgovske izobrazbe, in tako je delovanje centrale kakor podružnice postajalo vedno bolj zmedeno. Nakupovale so se ogromne množine blaga, nastale se velike izgube, ki so končne privedle Agro-Merkurja do popolnega gospodarskega poloma.

Do gospodarskega propada so Agro-Merkurja privedli zlasti kupčije z moko. V drugi polovici leta 1909. je došlo do takozvanih »Proprekupčij«, to je kupčij na lastni račun. Cohen je namreč stopil v

zvezo z »Elizabetinim mlinom« v Budimpešti. Moko se ni samo za filijalko v Trstu, temveč tudi za centralo v Ljubljani naročalo. Agro-Merkur je koncem leta 1909. in začetkom 1910. naročil ogromne množine moke, ne da bi imel zadostnih in odosno dovolj varnih odjemalcev. Odjemalci so bili večidel mali peki v Trstu. Ko je cena moke potem v letu 1910. močno padla, so ti peki večinoma iz Trsta izginili. Agro-Merkur, ki je imel velikanske sklepe z mlinom v Budimpešti, pa je bil dolžan prevzeti ogromne množine moke (kakih 150 vagonov), dočim ni imel odjemalcev. Ker Agro-Merkur ni mogel prevzeti naročene moke, je mlin seveda zahteval diferenco iz dotičnih sklepov. Glasom navedene razsodbe je bil konkurzni sklad Agro-Merkurja obsojen na plačilo 121.578 K 94 vin. s pripadki.

A ne samo z moko, tudi v drugih ozirih so se vršile neugodne kupčije. V Ljubljani je centrala nabavila konjaka za 20.000 K. Za ves ta konjak se je potem iztržilo v konkurzu 6000 K. Pod imenom »Zveze slov. zadrug« je centrala naročila 150 vagonov Tomaževca žindre. Kupčija se je morala z veliko škodo stornirati.

Filijanka je kupila ogromne množine koroze, ki je ali že bila ali šele postala plesnjiva ter bila vsled tega od politične oblasti zaplenjena. Skladišča v Ljubljani in v Trstu so bila prenapolnjena z vsakovrstnim blagom, pregleda je bilo vsled nedostatnosti knjig malo ali skoro nobenega. Tako je prišlo, da se je velik del blaga pokvaril in se je blago pri otvoritvi konkurza prodalo v veliko škodo.

Sodnija je obsodila konkurzni sklad na plačilo 523.825 K 34 v. Pravo premoženje je znašalo glasom inventarnega zapisnika ob otvoritvi konkurza 112.094 K 42 v. V primeri z dolgovi neznatna protivrednost. To po obtožnici.

Vsi obtoženci so se branili in trdili, da niso krivi, zaslišanih je bilo polno prič. Ne moremo poročati obširneje o razpravi, to so storili naši dnevniki, povedati pa moramo, da je bil Agro-Merkur ustanovljen v dobre gospodarske namene, kakor sicer že omenjeno zgoraj. Pri razpravi se je konstatiralo, da v vodstvu ni bilo pravega trgovskega znanja, da je bi žid Cohen nesreča Agro-Merkurja in konstatiralo in povdarjalo se je posebno, da če bi bila oddana Zvezi slov. zadrug napravljena garancijska izjava za 150.000 K bi ne bilo konkurza. Tako pa je prišlo radi okoli 70000 K do konkurza nad pol milijona pasiv. — Preprečiti bi se bil dal konkurz, preprečiti škandal in preprečiti nesrečo. Kajti vsi obtoženci so obsojeni: Dr. Žerjav, Bayer, Rožman, Lenarčič, vsak na štirimesečni, Cohen na 5 mesečni zapor.

V Gorici smo z živim zanimanjem sledili razpravi. Stroga obsodba je napravila na vse mučen utisek.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič). Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.



PALMA
pristni
kaučukov podpetnik

Mali oglasi.
Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) nihče ne pozna, kaj mislijo na inseriranje. Škod. ni majana.

Na prodaj je hiša v središču mesta Go ulic. Ista je prostorna in pripravna za trgovino. Natančnejša pojasnila daje Rajko Šinek, v Šempetru pri Gorici, dvorec Mullitsch. 80-3

Praktična naznanila.

Deželni odbor: Uradi so otvorjeni vsak delavnik od 8.30 dopoldne do 12.45 pop. in od 4-6 popoldne.

Deželna blagajna uraduje vsak dan od 9. dopoldne do 1. popoldne.

Deželna hipotečna banka (Šolska ulica.) uraduje vsak dan od 9. zjutraj do 1. popoldne.

Deželni muzej, na Kornu, je odprt vsako nedeljo od 10-12 dop. brezplačno; druge dneve se treba obrniti na čuvaja in plačati vstopnino 20 v.

Magistrat: od 9. dopoldne do 12.30 pop. in od 3-6 popoldne.

Okrajno glavarstvo: od 9. do 12. dopoldne in od 3-6 popoldne.

Davkarija: od 8-12 dopoldne in od 4-6 popoldne.

Poštni in brzojavni urad: Urad za pripravljena pisma od 8. dopoldne do 7. zvečer. Urad za zavoje od 8. dopoldne do 6. popoldne. Urad za vrednosti in poštna hranilnica od 9. zjutraj do 6. popoldne. Telefonski in brzojavni urad je odprt dan in noč.

Državno pravdnštvo uraduje od 8-12 dopoldne in od 1-6 popoldne.

Okrožna sodnija je odprta od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Trgovska in obrtna zbornica: od 9-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.

Gozdni in domenski urad: od 8-12 dop. in od 4-6 popoldne.

Okrajna bolniška blagajna: od 9-12 dop. in od 3-6 popoldne.

Goriška ljudska posojilnica, Gosposka ulica, od 8-12 dopoldne.

Goriško kmetijsko društvo, na Kornu, od 8-12 dopoldne in od 2-5 popoldne.

Adolf Urbančič,

mesar
Gorica, ulica sv. Ivana št. 7

priporoča svojo mesnico, v kateri seče meso prve vrste in vse drugo, kar spada v mesarsko stroko. — Mesnica je moderno in higienično opremljena. Na zahtevo strank se :::: pošilja meso na dom. ::::
Zvečer lahko postreže strankam, ako se zglase na dom v isti hiši I. nadstropje.

: Edina primorska tovarna dvokoles :

„TRIBUNA“
Gorica, Tržaška ul. 26.
prej pivovarna Gorjup.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov i. t. d.

F. BATJEL — GORICA
Stolna ulica št. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.



Samo še kratek čas

razpošilja **Prva gorenjska razpošiljalnica IVAN SAVNIK, Kranj**, Gorenjsko št. 155.

8 m	finega močnega blaga za moško obleko	K 7.-
3	finega še močnejšega blaga za	9.-
3	zelo trpežnega modnega sukna	10.-
3	še boljšega	12.-
3	najfinejšega	16.-
4 1/2	finega blaga za ženske obleke 110 cm široko	5.-
4 1/2	finejšega modnega blaga za ženske obleke 110-115 cm široko	7.-
4 1/2	modernega volnenega blaga 110-115	10.-
4 1/2	finega angleš. volnenega blaga 110-115	15.-
20	zelo močnega belega platna samo	8.-
20	še močnejšega	10.-
20	trpežnega rujavega platna	8.40
20	finega oksforda za moške srajce	10.-
20	še finejšega	12.-

Zahtevajte tudi najnovejše vzorce raznega blaga iz **Prve gorenjske razpošiljalnice IVAN SAVNIK, Kranj, Gorenjsko št. 155.** 58-10 26-10



Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Alitena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.



Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, s' amoretznice in vse v to stroko spadajoče premete se dobi po tovarniški ceni pri trvdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.
Račun poštno hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 27. aprila 1913. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.
Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912.: Zadržnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022.156 05. — Posojila: 898.203.—. — Reservni zaklad: 125.235.36. — Lastno premoženje: 388.926.76